

Současná literatura pro děti a její vliv na rozvoj čtenářství IX.

„Cesty krajinou příběhů a skutečnosti“

středa 11. listopadu 2020

Program:

08.50 - 09.00 Vstup účastníků do online místnosti

09.00 - 10.15 **Téma přírody v novější literatuře pro děti a mládež**

Mgr. Olga Kubeczková, Ph.D.

Katedra českého jazyka a literatury s didaktikou, Pedagogická fakulta, Ostravská univerzita v Ostravě

Studie se věnuje přírodní tematice v novější literatuře určené dětem a mládeži. Sleduje tvorbu chronologicky podle věku adresáta a současně rozmanitě zpracovávanou v intencích žánrové skladby tvorby pro děti. Poukazuje na zajímavé tituly pro předčtenáře, začínající čtenáře, mladé čtenáře. U některých formuluje recepční přesahy směrem k ještě zkušenějším recipientům. Přírodní tematika se zrcadlí nejvíce v soudobé uměleckonaučné literatuře nebo v příběhu ze života dětí. Působí ve formátu leporela, obrázkové knihy a rovněž prostřednictvím novějšího knižního média - obrazového alba. Studie si všímá nejen titulů, které mají zřetelné umělecké ambice, ale i těch, které téma svým pojetím devalvují. Přesto se větší část textu soustředí (jistěže selektivně) na práce, které si pozornost dětských čtenářů, učitelů, knihovníků a dalších zainteresovaných zaslouží.

10.15 - 10.30 přestávka

10.30 - 11.45 **Čas a prostor v literární tvorbě pro děti a mládež**

Doc. PhDr. Ivana Gejgušová, Ph.D.

Katedra českého jazyka a literatury s didaktikou, Pedagogická fakulta, Ostravská univerzita v Ostravě

Příspěvek je věnován problematice času a prostoru v literatuře v širších souvislostech. Úvodní pasáže jsou věnovány definování obou pojmů současnou literární vědou. Následující části příspěvku soustřeďují poznatky o literárních dílech, v nichž čas a prostor plní významnou roli, zastoupena je historická próza (představující pohyb na časové ose), cestopisy (zobrazující putování v prostoru za poznáním a dobrodružstvím do rozmanitých lokalit) i tituly, v nichž se mísí pohyb v prostoru a čase a jsou využívány postupy typické pro rozmanité žánry. Čas a prostor, pohyb, putování, cesta, to vše bylo inspirací pro koncipování textu, v němž je sled základních informací doplňován drobnými odbočkami, které k pohybu (i poznání) logicky patří.

11.45 - 12.00 přestávka

12.00 – 13.15 Fantastické světy mezi řádky

PhDr. Kateřina Lohrová, Ph.D.

Pedagogicko-psychologická poradna, Plzeň

Příspěvek nazírá problematiku literárního prostoru nikoli topologicky, ale sémioticky a psychologicky. Zaměřuje se na fantazijní světy vznikající a otvírající se mezi řádky. Jestliže text chápeme jako jev znakového charakteru, pak i jeho prostředky obsahové podléhají konvenci, která je vyjádřena pojmy intenze a extenze. Z toho plynoucí a jedinečná vlastnost textu – jeho významová otevřenost – pak dává vzniknout širokému prostoru pro fantazijní interpretaci. Dětský čtenář ve své touze (a potřebě) rozkrýt kódovanou informaci vystupuje z limitované množiny intenzivních vztahů a fantazijně naplňuje extenzivní obor tradičních pojmů (nad rámec konvence dané kontextem). Tak vystupují mezi řádky nové a nové světy, odpoutávají se od nich a zase se zpět do jejich linie vracejí... z vůle čtenáře.

13.15 - 13.45 Závěrečná diskuze, ukončení semináře

Seminář je spolufinancován z prostředků Svazu knihovníků a informačních pracovníků České republiky – SKIP ČR a Ministerstva kultury České republiky.

MINISTERSTVO
KULTURY

skip